DÉPOT LÉGAL

LE DIRECTEUR GERANT:

VOIX DU PEUPLE TIẾNG-DÂN ANNAM - HUẾ

SỐ 887 NĂM THỨ MƯỜI MỖI SỐ 4 XU 丙子年 三月初二日 NGÀY THỨ BA 24 MARS 1936

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	6$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

敲民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BẢO-QUẢN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 62
Giây thép: TIENGDAN HUE

Không ai là người tiên tri trong xứ mình.
(Nul n'est prophète dans son pays.)

NHÂN NGÀY KỶ NIỆM 24 MARS

Cụ Tây-Hồ với việc Tây-học

Chuyện dật sử trong khoảng Đông-học

HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Trong bài ông Babut chủ tạp-chí « *Franco-Annamite* » nói chuyện người Nam nên học chữ Pháp, ông có nhắc mấy lời đàm-thoại của cụ Tây-Hồ, mà trong một số báo trước tôi đã có thuật. Hôm nay nhân ngày kỷ-niệm đệ-thập chu-niên của Cụ (24-3-36), tôi xin nhắc thêm câu chuyện lúc Cụ sang Nhật-bản về nước và ý kiến Cụ đối với tây học.

Phần đông người mình chắc còn nhớ vào năm 1906, sau cụ Sào-Nam Đông-độ một năm, phong-triều Đông-học đương sôi-nổi, cụ Tây-Hồ băng mình sang tận xứ Phò-Tang cùng cụ Sào-nam thương-xác việc nước, Cụ ở Nhật và tháng rồi trở về.

Giữa lúc phần đông người trong nước đương hâm-mộ danh tiếng người Nhật — Nhật mới thắng Nga — vừa có người chí-sĩ nước mình vượt biển sang tận nơi để quan sát mà về, ai cũng nao-nức hỏi thăm công cuộc Đông học thế nào thế nào. Cụ nhứt-thiết không nói chút gì đến việc ngoài cả, mà chỉ khuyên người nước phải lo học đã, phải Âu-hóa trước đã. Trong câu chuyện Cụ nói với anh em, có mấy đều thú mà ngày nay nhiều người còn nhớ, mỗi khi phắc lại như thấy cặp mắt sáng quắc, đôi chang-mày rậm, cằm râu đen thui cùng miệng nói pha-trò của Cụ mà trong câu nói có hứng thú và ý nghĩa sâu sắc là dường nào!

1) Cụ nói:

«Anh em chưa nên nghe việc ngoài, trước hết phải học tiếng người ngoài đã, tôi sang Nhật-bản, đi đâu nhớ có cụ Sào-nam bập-bẹ đôi tiếng, gặp người Nhật biết chữ Hán, còn mượn cây bút nói được đôi chuyện, không thì tôi ngồi đối diện với họ như là người câm. Nếu như họ pha nước trà trước mặt mình mà họ chưởi hay mắng mình, mình cũng cầm chén uống ngay, mà lại cảm ơn họ nữa. Cái khổ không biết tiếng nói ra thế nào, anh em tưởng tượng cũng biết được.»

2) Cụ lại nói: (Chuyện nầy chính cụ Sào-Nam cũng thường thuật lại):

« Lúc cụ Sào-Nam và mấy người thiếu-niên sang Nhật nói chuyện cầu học, Khuyển-Dưởng (một nhà yếu-nhân Nhật) hỏi:

— Các ông có biết tiếng Pháp không?

— Thưa chưa (Lúc đầu sang chỉ nhà nho với ít thiếu-niên không biết tiếng Pháp).

— Các ông ở chung với người Pháp đã nửa thế-kỷ, nước Pháp là một nước văn minh có tiếng trên thế giới, sao lại không học chữ họ? đó là một đều khuyết-điểm lớn. Người Nhật chúng tôi, hễ người Anh tới, chúng tôi học tiếng Anh, người Nga, người Pháp, người Đức đến, chúng tôi học tiếng Nga, tiếng Pháp, tiếng Đức. Chúng tôi lại cho bọn thiếu-niên trong nước sang tận xứ họ mà học nữa, vì mình có biết tiếng họ, chữ họ, đọc được sách vở của họ, mới biết tánh tình, chánh-thể cùng công việc của họ mà bắt chước theo đều hay của họ chớ. Ông đã lớn tuổi không học được, chớ lớp thiếu-niên nầy sao lại không học tiếng Pháp?

Đại-Ôi (Thủ-tướng Nhật) nói tiếp:

— Việt-nam thuộc dưới quyền Bảo-hộ nước Pháp mấy mươi năm nay mà chúng tôi gặp ông là một người Việt-nam đầu tiên mới tới nước tôi, đủ thấy dân-tộc các ông ít đi ra ngoài. Đã không ra ngoài, ở trong nước lại không học tiếng Pháp, thì dầu ở bên cạnh mà đối mặt nhau như cách xa ngàn giặm. Các ông mắc phải bệnh «ngột». Học tiếng Pháp chữ Pháp, chính là phương thuốc chữa bệnh «ngột» đầu tiên của các ông...»

(Đấy là chuyện lúc đầu mới có phong-triều Đông-học, kế đó có ít thiếu niên Tây học sang, nhưng cuộc đông-học đã giải tán không còn nữa!)

Cụ Tây-hồ thuật chuyện thế, mà chính Cụ thì chung cùng một mực chủ trương « người Nam học Pháp». Cụ nghĩ mình không biết tiếng Pháp, không hiểu được ý-kiến họ, cần nhứt phải tìm cách làm cho người Pháp biết ý nguyện mình: Khi về nước Cụ liền có bức thơ điều-trần đưa lên chánh-phủ Pháp (năm 1906), lại có viết bài đăng trên báo *Đại-Việt* của ông Babut khuyên người nước học Pháp học (bài «Hiện trạng vấn đề»). Sau bị đày Côn-lôn được tha, cụ lại xin sang Tây và mang luôn người con là Phan-châu-Dật theo học nữa.

Cụ đem con theo học không phải là có ý trông cho con mình đậu bằng nọ bằng kia để cầu phú quí quan sang như nhưng ai, cốt thực-hành cái ý-kiến mình đã chủ-trương cho người nước cùng biết.

Lúc Cụ ở Paris lại thường phát-biểu ý-kiến khuyên người Pháp học tiếng Nam nhứt là phần các quan sang cai-trị xứ nầy...

Đấy, ý-kiến cụ Tây-hồ chủ-trương cái thuyết «người Nam học Pháp» thì-chung một mực, không khi nào thay-đổi. Ngày nay cuộc đời càng đổi mới, hoàn-cảnh sanh-hoạt ở xứ ta, chánh-trị, văn-hóa, kinh-tế gì gì cũng buộc chúng ta đi vào con đường «Âu-hóa» độc nhứt ấy; nhân lời ông Babut nhắc lại mà chúng ta càng phục chỗ định-kiến của một nhà tiên-thời nhân-vật.

Ai kỷ-niệm cụ Tây-hồ, có nên ngẫm nghĩ câu nói trên kia không?

THƠ-TÍN

Cùng ô. Trương đình Liệu, Trường Xuân thôn, Hoài nhơn, Bình định

Hai câu đối của ông đối đó là của một tờ báo ở Hanoi ra đó, e hèn không phải bản báo, vậy xin miễn đăng.

T. D.

CHUYỆN ĐỜI

Chuyện một anh học trò bải khóa trong nhịp đám tang cụ Tây-Hồ

Lúc đó, năm 1925, cái lúc cách đây 10 năm, sau khi cụ Phan châu-Trinh chết tại Saigon mà quốc dân ta cử hành một cái đám tang linh đình long trọng xưa nay chưa từng thấy ở đất nước ta, thì ở khắp cùng Nam cực Bắc đều có cái phong trào làm lễ truy điệu, gởi đồ phúng điếu và đồ tang cho Cụ.

Cũng vì cái chuyện phúng điếu và đồ tang đó mới có chuyện lôi thôi ở trường Bảo hộ Hanoi.

Học sinh ở trường Bảo hộ do ban Tả tài chủ trương chung cùng với các anh em học sinh ở đường Hobilliot mà sắm đồ phúng điếu và vải bông đen để tang.

Sau được lí ngay, viên hiệu trưởng kêu hết học trò lại cho biết rằng Phan-châu-Trinh là một người mà triều đình Huế đã xử tử vắng mặt v. v..., và buộc phải cởi cái bông đen kia. Lại vào lớp kêu đuổi hai người học ban Tả tài, quản Trung kỳ, cho rằng đã xướng ra cuộc đồ tang nầy.

Để phản đối cái cử chỉ của viên hiệu trưởng, và bênh vực cho hai người bạn bị đuổi, nên học sinh ở ban Tả tài gần hết bỏ lớp ra. Rồi đến khi giờ chơi, một số học sinh các lớp khác cũng bắt chước theo. viên Hiệu trưởng bảo mở cổng trường mà nói:

— Ai muốn ở học thì ở, muốn không học thì cứ ra, không ai ngăn cản.

Thế là học sinh kéo nhau ra cổng trường.

Đó là chuyện cũ, cũ đã đăm những 10 năm; dưới cầu sắt sông Nhĩ hà biết bao nhiêu nước đã chảy qua, mà trong đám học sinh trẻ tuổi kia cũng đã xảy ra biết bao nhiêu chuyện thay đổi.

Các học sinh sau cuộc bải khóa ít lâu, có người khẳng khái không muốn vào học lại, chờ để đi học nơi khác, mà có người cũng trở vào trường cũ học lại; có người vì đeo đuổi theo chí hướng mà phải lăm thân trôi nổi lênh đênh một biển chân trời; mà có người khác trên con đường hoạn lộ vẫn được nhảy hàm thăng trật, nghiễm nhiên chiếm các địa vị quan sang.

Thiên hạ lẽ thường, có người vầy thì cũng có kẻ khác. Có đều trong đám các người đương nhảy nhót trên con đường hoạn lộ đó, có một cậu mà kể cái công chuyện làm quan nó cũng hay hay.

Cậu đó, (xin không nói tên), một người trong hai học sinh bị đuổi mà các học sinh khác muốn bênh vực nên bỏ lớp theo ra. Vì vậy mà cậu ta tựa hồ như là một người đã gây ra cuộc bải khóa, thế là nói cho đúng, vì cậu ta mà anh em học sinh mới có cái cử chỉ bỏ học..

Nhưng chuyện bải khóa đã qua, cái lửa rơm của mấy bạn trẻ tuổi cháy đó rồi tắt đó, không khỏi có người lại ăn năn vì dở dang công việc học hành. Thì cậu học sinh Tả.., kia tuy mang tiếng đã gây cuộc bải khóa, mà sau có đổi ý kiến muốn làm cho khác anh em mà xin bổ dụng trong quan trường, cái đó cũng thường. Cái nầy cậu ta vốn người khí khái đối với ai cũng thường tỏ ý khinh bỉ cái bả hư vinh. Thế rồi một ngày kia cậu lớn lên, không lẽ giữ chữ nghĩa độc thân nên sắp đi lấy vợ. Cậu lại ưng một tiểu thơ nọ con cháu một nhà thế phiệt trâm anh. Tiểu thơ nầy lại không muốn lấy một anh học trò, dẫu là học trò giỏi, đòi cho được một người chồng có chức phận mới nghe. Ấy đó, cậu tả nhà ta mới chạy đi tìm cách bổ tham tá. Sau ít năm quan tham được cải bổ tri huyện, rồi tri phủ. và vì khám phá ra một vụ.. nên quan đã được thăng....

Làm quan ai không cho là sướng, nhưng quan mới biết cái sướng từ lúc làm quan, vì trước kia một anh học trò xướng cuộc bải khóa, nào quan cũng mơ ước cái ngày sau đó. Vậy nếu có người xét sự làm nên của quan thì sẽ cho đó là nhờ cuộc đám tang cụ Phan. Nhưng chính quan thì sẽ cho là nhờ bà vợ quý. Vì chính bà vợ ấy buộc cho quan xin bổ dụng mới chịu ấy quan! « Thì ra gái ngoan làm quan cho chồng »!

Lạnulây

VIỆC THẾ GIỚI

SAU KHI ĐỨC XÓA BỎ HIỆP ƯỚC LOCARNO

Đức trả lời cho Q. L.

Londres, 15-3. — Trước 19 giờ, phòng bí thư Q. L. có nhận được thư của Chánh phủ Đức trả lời rằng sẵn lòng nhận lời của Q. L. mà cho đại biểu dân dự buổi hội thảo luận về lá đơn của Pháp, Bỉ kiện việc chiếm phi chiến khu; nhưng buộc phải cho đại biểu Đức được bình quyền với đại biểu các nước khác trong khi thảo luận và quyết nghị.

Cũng trong bức thư trả lời ấy, Ngoại tướng Đức nói: « Chính phủ Đức muốn cho ai nấy đều để ý đến việc quan hệ nầy: Việc Đức làm mà Pháp Bỉ phải đưa ra kiện tại Q. L. không phải chỉ một việc khôi phục chủ quyền Đức ở Rhénanie thôi đâu, nó có dính dáng với mấy đều đề khởi của Đức để duy trì cuộc hòa bình ở Âu châu. Chính phủ Đức nhận các việc hành động của mình đều có tương quan với nhau, mà không ai được chia riêng từng việc ra mà bàn. Vì lẽ đó, nên nếu Đức được biết trước và biết chắc rằng Hội đồng Q. L. sẽ thảo luận ngay những đều đề khởi của Đức thì Đức mới có thể dự vào ».

Một đều đáng chú ý là bức thư trả lời ấy, Đức gởi thẳng cho Anh, dụng tâm chia rẽ nước nầy với nước khác cùng ký hiệp ước Locarno.

Vì tính cách bức thư trả lời của Đức như thế nên Hội đồng Q. L. phải nhóm để xét cho kỹ.

Một cuộc tranh biện kịch liệt tại hội Q. L.

Trước đã đăng tin vắn tắt về việc hội Q. L. họp kín để thảo thư trả lời cho Đức. Cuộc tranh luận ấy dai rất kịch liệt. Cứ mỗi câu, mỗi tiếng đúng trong bản phúc đáp, ông Flandin lại phải biện bạch rất gắt. Ông được đại biểu Bỉ, Nga la-tư, Tiểu-đồng-minh (tức Lỗ-ma-ni, Tiệp-Khắc và Nam-tư Lạp-phu), Y-pha-nho và Bồ-đào-nha tận lực bênh vực Anh-các-lợi theo chánh sách ứ ào. Thổ nhĩ kỳ và nhất là Ba-lan thì đi hàng hai Đan-mạch và Chili (Nam-Mỹ) hết sức bào chữa cho Đức. Sau cùng, ông Flandin được toàn thắng về khoản của Đức yêu cầu.

Đức đòi ngang quyền với liệt cường tức là đòi các nước thừa nhận việc Đức kéo binh đến bờ sông Rhin: bản trả lời của hội Q. L. nói rõ ràng rằng Đức chỉ được ngang quyền với các nước ký hiệp ước Locarno riêng về cuộc tranh luận về vụ kiện triệt binh thôi.

Ông Flandin đã làm cho hội nghị bác đều yêu cầu thứ hai của Đức, tức là việc tranh luận ngay về bản đề nghị mới của Hitler. Bản trả trả lời của hội Q. L. bảo rằng hội không có quyền phán đoán về việc ấy, vì nó có liên lạc với nhiều nước không có chân trong ban trị sự hội Q. L. là Áo-đại-lợi, Tiệp-khắc và Lithuanie.

Vì Đan-mạch (một nước nhỏ ở phía Bắc nước Đức) cứ bào chữa cho Đức mãi, ông Flandin đã phát gắt, lớn tiếng mà bảo rằng: « Nếu tới bàn nầy để giải bày lý thuyết của mình, người ta phải lấy cái « việc đã xong rồi » để chiếm phần lợi, thì tôi sẽ bỏ Luân-đôn trở về Pháp xin hạ lệnh tổng động binh, rồi tôi mới trở lại bầu chuyện các ngài tại đây ».

Lời tuyên bố ấy đã làm cho các đại biểu rất kinh tâm. Lúc bấy giờ, ban trị sự hội Q. L. mới mở phiên hội đồng công khai. Ông Flandin đã chính thức đệ lên bàn hội đồng tờ khiếu nại của Pháp và Bỉ xin hội đồng xét cho việc Đức đã phá hủy hiệp ước.

Một bản đề nghị của Anh

Londres, 17-3. — Sáng hôm nay, nội các Anh đã lập một bản đề nghị nói về thái độ của các nước ký ở Locarno phải như thế nào đối với cục diện ngày nay. Trong khi đang bàn, được tin Đức đã bằng lòng phái đại biểu đến dự tại hội Q. L., nhưng lại hỏi ý kiến đích thực của Anh về việc tranh luận bản đề nghị Hitler như thế nào.

Đại biểu các nước ký kết ở Locarno đã họp sáng hôm nay.

Ông Eden đã giao cho ông Flandin và ông Van Zeeland một bản đề nghị:

1°) Ba nước (Anh, Pháp, Bỉ) phải cộng tác gây lại cục diện quốc tế đã bị cuộc hành động của Đức làm rối loạn;

2) Anh xin đảm bảo mãi cho cương giới sông Rhin khỏi bị xâm lấn.

Bản đề nghị nầy có thể cho Đức dự được.

Đức chịu tới dự hội Q. L.

Londres, 17-3. — Trong một cuộc họp kín của Q. L. 3 giờ 45 chiều, Anh đã đệ một bản trình của đại sứ Anh tại Bá-linh, nói rằng ông Von Neurath, ngoại giao tổng trưởng Đức, chịu phái đại biểu đến dự tại hội Q. L., nhưng muốn rằng liệt cường xét đến bản đề nghị Hitler. Anh đã bảo Đức sẽ xin nói với liệt cường xét bản đề nghị ấy. 4 giờ 15, thì hội Q. L. nhận được bức điện của Đức chịu tới hội Q. L. Đoàn đại biểu Đức sẽ do ông Von Ribbentropp chủ tịch, thứ năm sẽ tới Luân đôn.

5 giờ 40, hội Q. L. mở phiên họp công khai. Hội mời ông Von Hoesch, đại sứ Đức ở Luân đôn tới dự, trong khi chờ ông Ribbentropp nhưng ông Hoesch trả lời phải hỏi chánh phủ Bá linh đã, nhưng sau lại có tin ông Von Hoesch không nhận dự hội đồng.

Hội đồng xét bản khiếu nại Bỉ-Pháp. Đến thứ năm nầy sẽ đầu phiếu, trước đại biểu Đức.

Bỉ sửa soạn quân nhu

Namur, 17-3. — Ông Devèze, bình bộ Tổng trưởng, hô hào quốc dân thêm quân lực, theo chương trình của bộ Tham mưu, để phòng việc bất trắc.

Hội Q. L. lại họp

Chiều hôm qua hội Q. L. lại họp phiên công khai thứ tự.

Thổ nhĩ kỳ muốn rằng buổi Hội đồng nầy sẽ làm cho Pháp và Bỉ được hài lòng.

Ông Litvinoff (Nga) bênh vực Pháp và tuyên bố rằng những đề khởi của Đức với Ý là chia rẽ Âu châu với những hiệp ước khác để cho mình được tự do hành động ở Trung Âu và Đông Âu.

Ông Eden (Anh) nói trước, ông nhận rằng việc Đức hủy hiệp ước có thật. Ông có mời Đức điều đình và ông lại nhận rằng việc hành động của Đức phạm đến sự an ninh chung của thế giới.

Ông Grandi (Ý) nói sở dĩ hội Q. L. phải nhận việc phạm đến hiệp ước là cường quốc gây ra, thực là điều khó chịu. Ông có nhắc đến việc nước Ý chỉ vì muốn lấy thuộc địa mà bị hội Q. L. trừng phạt, khiến cho tình hình chính trị và kinh tế của châu Âu phải lay động.

Ông Beck ở (Ba-lan) nói việc Đức hủy hiệp ước Locarno không ai cản cãi là không có được, song người ta không thể điều đình lập một bản hiệp ước quốc tế không cho Đức dự bàn được.

Đại biểu nước Chili xin hội trừng phạt Đức.

Ông Titulesco (La mã ni) nói sẵn lòng điều đình với Đức song Bỉ và Pháp phải được như ý sở nguyện đã.

Đại biểu nước Bồ đào nha nói không những nên nhận việc Đức hủy hiệp ước mà còn phải trừng phạt Đức nữa.

Tranh luận đến đây thì được tin đoàn đại biểu Đức đã tới Londres nên hội nghị hoãn đến 10 giờ sáng hôm nay mới họp.

Hitler lại diễn thuyết

Ông Hitler lại diễn thuyết lần nữa và quả quyết rằng.

« Quân lính của Đức đã vào khu Rhénanie rồi thì cứ ở yên đấy. Không có nước nào có thể bắt buộc tôi làm trái ý muốn của quốc dân Đức được và chỉ có quốc dân Đức có quyền xét đoán tôi thôi ».

(Xem tiếp trang 3 cột 3)

Cuộc xổ số Đông-Pháp

Cách xổ số có đổi

Cách đổi số củ lấy số mới

Cuộc xổ số Đông-pháp ngày 11 Juillet tới đây có sửa đổi khác mấy kỳ trước:

80 số trúng 400$ sẽ mở hết cả 80 lần chứ không mở mấy con sau.

Những vé cũ xổ kỳ 28 Tết ta, ở thành thị, ai có 10 vé thì đổi được 1 vé mới; còn ở thôn quê, những người mua 1, 2 vé, cũng có thể đem tới nơi huyện, tổng, làng mà thêm tiền để mua vé khác: ví dụ có 2 vé cũ thì thêm 8 giác nữa được một vé mới.

Kỳ xổ ngày 28 Tết, hiện có 2 vé trúng 1000$ và 5 vé trúng 400$, chưa lĩnh, nếu ai không lo lĩnh gấp, sẽ bị sang công mất.

https://tieulun.hopto.org

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG - PHÁP

Kỳ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

800.000 vé, mỗi vé giá một đồng (1$)

60 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau nầy :

1 số trúng được		100 000$
1	—	40 000
1	—	20.000
8	—	2.000
16	—	1.000
80	—	400
800	—	80
800	—	40
8.000	—	20

Các công sở mà thường công chúng năng vảng lai như sở Kho Bạc, Thương Chánh, Giây Thép vân vân... và các viên chức, bào lý, nhà thương mãi cùng ít nhiều người khác đều có bán vé số Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường [illegible] thì mà xem.

NÊN CHÚ Ý !

Hạn thôi bán vé, khắp trong xứ Trung kỳ thì nơi trước, chỗ sau, nhưng chiều ngày mồng 7 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ : duy chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lỵ, thì các sở Kho Bạc còn bán cho đến 4 giờ rưỡi chiều ngày mồng 8 tháng 7 tây, nhất định không sửa đổi.

Lời than phiền của bọn buôn Mọi

QUẢNG-NGÃI. — Dân thuộc mấy làng, như Phước lâm, An thành (Tư nghĩa), An Kim, Tân an, Tân khánh (Sơn tịnh), gần biên giới mọi, thuở nay theo nghề buôn mọi để sanh nhai, khi đem hàng hóa lên bán cho mọi, cũng có khi mọi tự xuống mua lảnh, đến mùa thì họ sẽ lên thâu tiền; lại có người vì bà con có trại ở trên mọi, một đôi khi đi lên thăm rồi về, chớ không phải toàn đi mọi là buôn bán ; từ trước nhân dân đi lại rất dễ dàng, không ai bắt buộc gì.

Từ có đồn lính ở Giây lăng dưới quyền quan đồn, thầy đội Công và quan kiểm lý đồn Sơn hà, và đồn Trà-bồng mới đổi, thi hành các điều lệ rất nghiêm nhặt, nhiều người bị quở phạt, mà tuỳ đoạn đánh đập của thầy đội Công, không ai chịu nổi. Dưới đây xin kể một vài chuyện :

1) Một người đi buôn mọi, bắt cứ là buôn năm hay chỉ đi thâu tiền mọi thiếu trong một lần, hễ đi lên phần đất mọi thì phải lảnh giấy môn bài 1$03, nếu không thì bị gia phạt.

2) Một người lảnh gánh dám đi với một người lái buôn, phải lảnh giấy phép 0$50.

3) Người nào đi thăm bà con ở trên mọi, phải do đồn kiểm lý xin một cái giấy thông hành cũng mất tiền tem và phí tổn chầu chực, nếu không thì bị bắt phạt.

4) Đi có giấy tờ mặc dầu, nếu rủi gặp thầy đội Công, thì không khỏi đánh. Sự đánh của thầy ta kỳ lắm. Chánh Đồng (chánh tổng cựu) làng Đông hòa đi thăm bà con, đi ngang nơi làm xâu, thầy phạt bắt làm xâu một buổi.

Nhiều người than rằng thuở nay nhờ nghề buôn mọi để lo xâu thuế, nay vì bó buộc mà bỏ nghề. Quan trên nên châm chước thế nào cho dân nhờ.

Một người dám

Một đoàn du lịch tới Đông-dương

Vừa rồi một đoàn du lịch gồm độ 2o người ở Pháp sang viếng xứ Đông-dương, đi chiếc tàu *Paul Doumer*. Đoàn du lịch nầy do hội Ami du Louvre và Musées Nationaux giúp sức.

Cập bến Saigon, đoàn nầy từ từ ra Bắc, có viếng thăm các tháp chàm ở Nha-trang, Qui-nhơn và Trà-kiệu ; lại thăm nhà tàng cổ Chàm ở Tourane, núi Non nước.

Tới Huế, có xem các lăng tẩm, cung điện nhà vua, viện tàng cổ Khải-Định.

Đoạn ra Vinh rồi ra Hanoi, thăm các miền thượng du, có ở tại Lạng-sơn, Cao-bằng ; kế ra Hải-phòng và vịnh Hạ-long. Xong, đoàn du lịch sẽ đáp tàu vào Nam.

Tiếng tăm «hòn ngọc Viễn-đông» nầy có lẽ đã thấu bên Âu rồi sao mà đoàn du lịch nầy kế đoàn kia lui tới luôn. Nhưng tiếc, phần nhiều khảo cứu về cảnh núi sông, ít người khảo xét về cuộc nhân sinh !

VAY BẠC NGÂN HÀNG ĐỂ MUA TRÍCH LỤC

QUẢNG - NGÃI. — « Không tiền lảnh trích lục», ấy là một câu mà hiện nay nhân dân đương than vãn.

Mới rồi có trát tỉnh Quảng ngãi sức đại ý nói : « Hiện nay nhiều người không có tiền lảnh giấy trích lục. Vậy tòa, tỉnh đồng ý cho phép đem giấy trích lục cầm đở cho ngân hàng, để lấy bạc về nộp cho kịp. Làng nào đã phát trích lục về, lý trưởng được phép thay mặt các điền chủ không sẵn tiền, đem trích lục cầm cho nhà ngân hàng vay thế cho họ một số bạc vừa đủ nộp tiền trích lục...».

Cái nạn «kiệt tiền» trong dân gian nhà đương cuộc đã thấy rõ như vậy, thế mà trả có dễ dàng đâu, vì trông thấy mối nợ ngân hàng năm trên, nhiều kẻ bị lụy mà nhân dân lấy làm lo ngại. Dân

VIỆC TRONG NƯỚC

Quan Phó Khâm sứ và quan Phó sứ về Pháp nghỉ

HUẾ.— Quan Phó Khâm sứ Pâtau cùng quan Phó Sứ Thừa thiên Patrick Sarcouf, đã được phép về Pháp nghỉ.

Quả là tự tử

T. D. số 836 vừa rồi có đăng tin cậu Hoàng-Cảng, học trường Phú-xuân, bỏ mũ và áo quần.. tại bờ công lối Kim-long, rồi đi đâu, không biết có phải tự tử không. Thì ngày 21-3-36 người ta đã vớt được tử thi cậu gần nơi đống áo quần của cậu.

Đáng thương cho cậu nhỏ !

Một người lính tuần sát tự nhiên mà chết

Sớm mai 22-3 36, người ta xô nức chạy xem một người lính tuần sát tự nhiên chết tại thềm bà nhà hàng Thuận-xương trong thành. Cái chết không ai hiểu vì sao, vì không thương tích gì cả.

Người bạc mạng nầy tên Đặng Niêm, 37 tuổi, người làng Hệ yên, huyện Hương trà, có vợ được 4 đứa con, cư trú tại Cầu đất (trong thành).

Lúc 11 giờ đêm 21-3 36 là phiên bác ta gác khâu đăng phía trong cửa Thượng tứ, dọc theo thành bộ Quốc dân giáo dục, có lẽ đứng lâu cũng mỏi, bác vào bờ thềm bà hiệu Thuận-xương ngồi nghỉ chơn, thế rồi ngả chết, khi nào, đến trên 1 giờ rưỡi sáng, người ta mới hay, phi báo bộ thành, hai ấy các đồng nghiệp bác mời tới canh gác.

Bác nầy ở lính đã trên mười năm, được hàm cửu phẩm.

Bạn hát Lào sắp vào diễn tuồng trong đại nội

Nhân nhịp Hội chợ Huế vừa rồi, một bạn hát tuồng người Lào, cả đào kép gồm có 32 người, do quan Khâm sứ Lào cho phép đưa đến để góp thêm cuộc vui cho Hội chợ.

Bạn hát ấy diễn tại hội chợ 2 buổi tối, được công chúng hoan nghênh hơn gánh hát Xuân phả. Xong Hội chợ rồi, bạn ấy có xuống diễn thêm 2 buổi tối tại rạp hát Đồng xuân lâu.

Tối thứ ba nầy (24 Mars), bạn hát ấy được phép vào đại nội diễn tuồng.

Cỡ chừng 25 hay 26 Mars gánh hát ấy mới trở về Lào.

Kẻ trộm lại hoành hành

Tối ngày thứ sáu 19 Mars, một bọn trộm mọi ngạch vào nhà ông Hoàng hữu Quị, Quang lộc tự thiếu khanh hưu trí ở tại Bến ngự, vơ mất bộn đồ vật, đến gần sáng nhà chủ mới biết, sai người đi tìm, thì thấy bọn trộm vất lại một cái rương không tại đường rày xe lửa, còn áo quần, đồ vật chúng lấy đi mất ; tính ra ngót 40$, lại mất một cái rương của ông Thông Khanh gởi đó, trong rương ấy có 1 cái kiềng vàng, 1 trự tiền vàng và áo quần đồ vật giá gần 100$ nữa.

Trong vòng chưa đầy tháng nay, mà chung quanh đô thành đã biết rõ 3 đám trộm : Tối 22-2 nhà ông Nguyễn đăng Hội ở làng Kim long bị mất khá nhiều ; tối 23-2 thì nhà ông Trần văn Minh ở phường Phú bình, đến nay thì nhà ông Hoàng hữu Quị.

Mong nhà chức trách ghé mắt đến sự canh tuần cho dân được an cư.

P. V.

Trong tổng đã hết người sao?

NGHỆ AN. — Tổng Nghĩa hưng, thuộc huyện Nghĩa đàn, vốn là một đất hạt nữa huế, nữa thổ, mà thổ nay về các chức việc trong hàng tổng, quan trên cũng cho dân chọn lấy người trong tổng làm, ấy là theo lệ «tổng lý cùng người thổ trước».

Mấy năm gần đây thì thấy người ở ngoài Bắc cũng làm được Chánh tổng, người ở trong Vinh cũng làm được Bang tá tổng, còn những người quê cha đất tổ đã lâu đời, thì lại bị trích thải cả, nên dân miền ấy có lời phàn nàn.

P. V.

Vì sao tự tử?

Nguyễn sĩ Kế, quê ở Đặng sơn, phủ Anh sơn, chánh trị phạm đày ở Saméthuột được tha năm 1932. Khi ở trong tù, viên giám ngục thấy Kế là người hiền lành vô sự, để lòng yêu thương, xin ân xá cho y mấy lần, mà đều bị bương lý làng làm giấy bất thuận nhận, nên mãi đến hi mãn hạn 3 năm Kế mới được về.

Từ lúc Kế được về ở làng đến nay, yên phận làm ăn, không gì trái phép mà thường ngày hào lý đọa nạt, nay đòi trình, mai đòi giải, Kế chịu nhẫn nhục để hòng mong sau họ có nghĩ lại cho chăng, mà vận vô hiệu Hằng ngày như bắt một tên phu làm xâu, hay một suất canh gì gì cũng đều nhè vào đầu Kế mà ức hiếp. Thế không chịu nổi, nên hôm cuối tháng Février vừa rồi, Kế đã dùng giây thắt cổ tự tử. Nghe trước khi tự tử Kế đã nhiều lần than phiền nỗi khổ nói trên.

Trong cuộc lộn xộn biết bao nhiêu người bị oan, dầu sao người ta đã đền tội rồi, mà hương lý thì thế đoạn ấp chế đến không chịu nổi, thật đáng thương!

Dân nguyễn

Một việc phạt không ngờ!

Phạm Cầu, ở làng Phúc tho, huyện Yên thành, năm ngoái có đựng gỗ mông cống cho sở nông giang ở vùng trong huyện. Lúc quan tham L. đi tuần, gặp mấy chiếc xe còn gỗ giữa đường, ông hỏi gỗ ai, thì phu xe trả lời gỗ của Phạm Cầu xe xuống sở Nông giang ; quan bắt dừng xe lại dẫn vào nhà bắt.

Khám gỗ xong, quan tham đòi Phạm Cầu liệu được số tiền 200$ thì tha. Phạm Cầu không chịu, đã làm đơn kêu quan Chánh Kiểm lâm ở Bến thủy.

Từ ấy đến nay đã gần một năm, tưởng việc ấy đã xuôi. Hay đâu hôm 28-2 năm nay, có giấy, huyện sức Cầu phải đem 150$ nộp tiền phạt cho sở Kiểm lâm. Cái tin sét đánh nầy, Phạm Cầu phải ngã ngửa. Nếu kêu ca chẳng được, thì cũng đến tích biên. Vì Phạm Cầu chỉ có hai ông bà nghèo ở với nhau, còn con cháu thì đã riêng cửa nhà cả.

L. T.

Ứng cử Chánh tổng

Thầy Hoàng công Thoan, đậu Tú tài, làm Chánh tổng Quan hóa, huyện Yên thành đã lâu năm, được cử hội viên huyện hạt, sau lại được sắc Bàn lâm cung phụng.

Năm ngoái vì thầy tiêu không mất tiền thuế, và tiền trích lục, nộp không đúng hạn, nên quan huyện đã cho thầy nghỉ việc, để cử người khác.

Vụ ứng cử nầy có 4 người, Phó tổng đương kiêm, lý trưởng Quan hóa, lý trưởng Diệu đức và lý trưởng Đình Thi Nghe cuộc tranh cử nầy, bác nào cũng sắm tiền để vận động....

Mấy bác tranh cử, không trông cái gương trước mắt họ, nhưng bên dân xã nên chọn người xứng đáng mà bỏ phiếu đừng nên để ai lợi dụng.

D.

Bớt món tiền góp ấy là phải

QUẢNG-NGÃI. — Theo lệ lưu truyền mỗi năm các phủ huyện có tế xuân một lần, (thấy các phủ huyện tỉnh khác cũng vậy) kể nầy do các hàng tổng góp tiền, gặp quan phủ thích hát xướng, hoặc cúng tế linh đình, còn sức mới hào lý các các làng đến biếu cúng nữa, rồi là chuyện phiền phí. Vài năm nay ở phủ Sơn tịnh về lễ tế nầy quan phủ chỉ làm đồ lễ, không

(Xem cua trang 4 cột 3)

THUỐC SÁU ÂN RĂNG

Hiệu THÔNG-HOẠT Quảng-Trị

Giá 0$14

Rất thần hiệu

LẠI LỜI NÓI ĐÁNG ĐỂ Ý

CỦA 1 NGƯỜI NHẬT

Vừa rồi nhân nhịp Hội chợ Huế, một ông bạn làm việc tại miền thượng du tỉnh trong được phép về chơi, có ghé thăm tôi. Lân ngày mới gặp, câu chuyện nồng nàn, từ chuyện làm ăn đến chuyện vu vơ...

Một đều đáng để ý là ông bạn kể lời một người Nhật coi làm ở sở đồn điền kia nói về dân tộc họ và tánh cách người mình cùng người Âu... biết rằng người Nhật nầy tuy có hơi khoe khoang — cũng như các người Nhật khác — nhưng có đều đúng, thật.

Ông bạn nói : một bữa kia có người Nhật đau nằm dưỡng bệnh ; vì qua lại giúp thuốc men, vui miệng có cùng nhau nói chuyện, lần lần lựa lời hỏi thì người Nhật sẵn lòng trả lời.

— Chắc ông cũng biết thừa — lời người Nhật — bên Á-đông nầy mà không có người Nhật, thì liệt cường Âu - Mỹ chẳng xem ai ra gì. Nói cho thật tình, có người Nhật cũng vẻ vang cho xứ Á đông một tỷ.

— Còn người Âu Mỹ, ông xem ra sao ? (ông bạn hỏi).

— Người Âu Mỹ có tánh hay nói (parler), la to (crier)...

— Sao vậy ?

— Tôi nói thật đấy, ông cứ để ý xem, họ đối với giống người kém thua họ về vật chất hoặc tinh thần, hay nói cách nầy, hứa cách khác đả lối ; mỗi khi có ơn đức với ai thì la to, khoe rầm?..

— Còn người Nam chúng tôi ?

— Người Annam nhác lắm. Xem như tôi làm tại đồn điền, có người An-nam làm đông lắm, thế mà họ không để ý học cho thành nghề. Ví dụ vô phân cây café làm sao, vô phân cây quinquina thế nào, tôi đứng đó coi ngó thì họ làm được, mà hễ đi khỏi là hỏng, họ bỏ xúm nhau chơi, đến khi tới giờ thì lật đật làm lấy được cho rồi. Tôi ngó mọi nó làm chung với người Annam mà chăm chỉ hơn và mau thạo việc hơn. An-nam có người làm hai năm mà chưa biết trộn phân hoặc vô phân thứ cây nào, cách sao cho rành. Người Annam vì cái « nhác » ấy mà lâu tiến bộ lắm....

Nói đến đoạn đó, ông bạn từ ra nhà trọ. Tôi thuật lại cho độc giả xem mà ngẫm nghĩ biết cái hư của người mình.

A-na-mit

AI MUỐN BIẾT ?

Muốn biết bệnh Phong-Tích và muốn biết thuốc Phong-Tích Con-Chim có công hiệu thế nào, xin cứ đến hỏi các Đại-lý tìm Con-Chim đăng ở kỳ bán trước hoặc kỳ bán nầy ở trang 4 sẽ rõ.

ĐOẠT GIẢI NHẤT

Kỳ Hội-Chợ Huế vừa rồi, hiệu KHUYNH-DIỆP đã được chấm giải nhất. Hội-đồng chấm thưởng có 9 ông, ông nào cũng cho KHUYNH-DIỆP 10/10, cộng thành 90/90 là cái điểm số cao tột bực.

Trong mấy ngày Hội-Chợ, tại gian hàng KHUYNH-DIỆP lại đã bán lẻ, bằng giá quảng-cáo, được trên 2.000$00. Đối với những hàng bán giá từ 3, 4 xu đến vài ba hào, thời số bạc thu trên 2.000$00 trong 10 ngày Hội-Chợ, — trong đó lại bỏ mất đi mấy ngày mưa lạnh, — cũng là khá nhất.

Được cái kết quả rực rỡ như vậy, chính nhờ bà con ai nấy hết lòng chiếu cố. Nên xong Hội-Chợ, hiệu KHUYNH-DIỆP xin có lời cảm tạ chung hết thảy bà con.

HIỆU **KHUYNH-DIỆP**

Cần nhiều Đại-lý, Chi-điểm khắp xứ Đông-Pháp

Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Hanoi là nhà thuốc Nam ra đời đã lâu năm, to nhất và danh tiếng nhất trong nước. Cần đặt nhiều Đại-lý, Chi-điểm ở các tỉnh, các phủ, huyện, các chợ to, bến lớn khắp xứ Đông-Pháp, nghề nào muốn làm, xin cứ đến hoặc gởi thơ cho các nơi sau nầy :

Về xứ Trung-kỳ, từ Thanh-hóa đến Hà-tĩnh thì hỏi tại Đại-lý NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, *36, Rue Sarraut Vinh* — từ Ba-đồn đến Phan-thiết thì hỏi tại Tổng-đại-lý NHƠN-THỌ ĐƯỜNG, *Rue Đông-Khánh Tourane* — Về tỉnh Thừa thiên thì hỏi tại Phân cục NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, *44, đường Gia long Huế* — Về xứ Lào (Laos) thì hỏi tại M. ĐÀO-TIẾN, *Maison Nhật-nhật-tân à Thakhek* — Về Nam, Bắc-kỳ và Cao-mên (Cambodge) thì hỏi tại Tổng-Cục NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, *46 Rue des Pâte-kiln, Hanoi.*

Còn như nghề nào muốn dùng thuốc gì, xin sẵn lòng chiếu cố đến các nơi kể trên, hoặc đến các nhà Đại-lý NAM-THIÊN-ĐƯỜNG ở các tỉnh sẽ có đủ các thứ thuốc rất linh nghiệm. Ở xa xin gởi thơ và timbres để chúng tôi sẽ gởi catalogues đến hầu.

Tổng cục NAM-THIÊN-ĐƯỜNG chủ-nhơn kính cáo.

HAI MÓN RƯỢU THUỐC RẤT HAY

của nhà thuốc **VÕ-VĂN-VÂN** Thudaumot-Nam-kỳ

I.— Trường Sanh dược tửu.— Rượu thuốc nầy tánh-chất đại-bổ. Đàn ông, Đàn bà, người già cả, khí-huyết suy kém, trong mình bần thần mệt nhọc, hình vóc gầy ốm, uống rượu thuốc nầy trong ít lâu sẽ thấy công hiệu. Rượu thuốc nầy rất mạnh, không nên uống đến quá say, phải tùy theo sức mình mà dùng.

II.— Phong-Thấp dược tửu.— Chứng nhức, mỏi, tê, bại, uống thuốc thang, thuốc hoàn, rất lâu lành. Thuốc hiệp cùng rượu trong giây lát đã chuyền khắp châu thân. Món thuốc rượu nầy chuyên trị chứng nhức, mỏi, tê, bại rất công hiệu. Bất luận ngày đêm, tùy theo sức mình, muốn uống nhiều, uống ít cũng đặng.

Giá cả hai thứ : Chai lớn 1/2 lít 1$. — Chai nhỏ 1/4 lít 0$80

Chi-cuộc **VÕ - VĂN - VÂN** dược-phòng

SAIGON — *229, Rue d'Espagne* | QUINHON — *Avenue Gia - Long* | HUẾ — *87, Rue Paul Bert* | HANOI — *86, Rue du Coton* | TOURANE — *Avenue du Musée* | HAIPHONG — *103, Bd Bonnal*

MARQUE DÉPOSÉE

THUỐC XỔ HIỆU CHỮ THỌ

Làm bằng Dầu « Du-Đả » nước rất trong, mùi rất thơm, xổ dịu dàng, không hại tỳ - vị.

Ai ngửi dầu mùi dầu cũng thích dùng THUỐC XỔ HIỆU CHỮ THỌ

Chai lớn 0$20

Chai nhỏ 0.15

NHÀ THUỐC *Vinh-Thọ* TOURANE

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées) ở Khắp Đông-Dương

Xin Trân Trọng Kính Cáo Đồng Bào

biết cho rằng: đã 30 năm nay, Bảo-Dưỡng chuyên dùng những phương thánh-dược truyền tới nay đã 4 đời, để chữa các bệnh-nhân trong Trung-Nam-Bắc tam-kỳ, thì thấy linh-dòng thần-diệu vô cùng. Nhiều bệnh khó-khăn kinh-niên như Phong, Lao, Ho kinh-niên, Đau vùng, Đau phổi, Đau ngực, Đau lưng, Đau mắt kinh-niên, Lậu kinh-niên, Tim-la, Di-mộng-tinh, Thiên-ruy, Ung sôi, Trăng-khoa, Phong-thấp, Tê-bại, Đàn-bà kinh-kinh, Kinh không đều, Hậu-sản, Bế-môn, vân vân... Dùng Thuốc Tây, Thuốc Tàu bấy nhiêu, tốn bao trăm bạc ngân mà vô hiệu, nên dùng các phương thánh-dược đó của Bảo-Dưỡng thì chóng khỏi dứt căn tiêm, mạ phần nhiều là biết trước được bệnh nào hoc nhiều lâu thì khỏi, vì dụ như Ho kinh-niên (30 ngày khỏi 1 lần), Đau vùng người lớn trẻ con (12 ngày khỏi hẳn), Lậu kinh-niên (30 ngày khỏi hẳn), vân vân, nên thơ các quan, các bà gởi về khen ngợi nhiều lắm.

Vậy các Ngài hay thân bằng cố hữu lẻ mắc bệnh chi, không cớ nặng nhẹ, thì nên gởi ngay thơ về ĐẠI BẢO DƯỠNG 22, *rue Méd caments à HANOI* để mua Tiên-Tửu hay là các phương Thánh-Dược trị bệnh khó-khăn kinh-niên mà dùng, tin cam đoan là mau khỏi dứt căn vô cùng. Ai muốn làm Đại-lý, lối bệnh, hỏi thuốc, xin gởi thơ về, Bảo-Dưỡng xin trả lời ngay.

Độc ngộ độc

Thứ độc vật ở nước A

Nước Ý kéo sang nước A là thả độc dạn để giết người A, dân A dả man, không có thứ độc nhân tạo của khoa học, nhưng sẵn có thứ độc trời sanh trong đất nước cũng ghê sợ.

Ở nước A có nhiều thứ cây, dùng mủ nó mà chế ra thuốc độc, không kém gì các thứ độc đạn kia, hoặc bỏ trong nước, hoặc dùng cách nầy cách khác, làm cho quân địch mang hại.

Có một nhà hóa học ở kinh đô A đã gia công nghiên cứu các thứ độc trong những cây ở nước, có chép thành một bản: A-ty-nê-A độc vật biểu. Trong có nói nhiều thứ độc mà ở xứ khác không nơi nào có, đây cử một vài thứ:

1·) Thứ bột nhỏ, lấy trong cây Âu-gia-một-lạc-ty, nơi gốc khô nó rụi ra mà chế thành. Thứ bột nầy như vào trong thuốc hút, người hút thuốc nhảy mũi, một lần, hai lần, đến lần thứ ba thì hết thở ngay.

2·) Trái cây và cuống cây có mủ độc, nếu lấy mủ cuống cây cùng nước trong trái cây đó mà pha vào trong rượu hay rưới vào trong thịt, người ăn nhằm phải đau đớn một cách khổ sở rồi đến chết.

3·) Thứ độc đáng ghê nhứt là mủ cây hình giống như cây đèn thất tinh. Thổ nhân dùng mủ cây ấy thả trong nước để thuốc cá, trong đây lát là cá nổi lên trên mặt nước rồi chết, mà thứ cá thuốc kia, người thổ nhân lại ăn được. Đáng sợ là nước đã thả thứ mủ cây ấy vào, thì độc nó không tan, ai chạm tới nước ấy là vương độc.

Một lần có hai người thổ nhân đi ngang một cái ao mới thuốc cá đâu mấy bữa trước, một người không biết, thò tay khoát nước rửa mặt, người bạn vội ngăn lại không kịp. Rồi sau vài phút, tay, mặt, vai, cổ của người kia đều nổi mụt con con, con mắt đau không mở ra được, tức là bị rửa nước độc kia nên nổi mụt đó; người bạn biết dùng nước trong khác rửa chùi, lâu ngày mới lành, nhưng con mắt bị mù.

Trên là kể lược vài thứ, còn nhiều thứ không kể hết. Núi rừng dễ hiểm trở, lại thêm thứ độc thiên nhiên, lại thiếu nước uống, nên quân Ý càng vào sâu càng lấy làm ghê sợ.

Độc thiên nhiên, độc nhân tạo, loài người ở trong bầu trời thảm đạm mà nói chuyện hòa bình hạnh phúc, thật nó xa lắc xa lơ.

Sưu kỳ thuật

Lời phụ: Ở xứ ta như miền nguồn Trà my, Tiên phước (Quảng nam), có một thứ cây tục gọi là cây «thuốc cá», lớn như cây dầu lai, lá giống lá đa, nhưng nhỏ hơn và dài, quả nó hơi tròn bầu dục, nhỏ hơn ngón chân cái, trong có hai ba hột, to hơn hột đậu ván, bái lấy hột nó phơi hay treo dàn bếp cho khô, rồi dâm thành bột nhỏ trộn với tro, đem ngọn nước đầu khe suối mà đổ xuống, nước nó chảy đến đâu thì cá chết nổi lên đó. Người xứ ấy dùng để thuốc cá, khe nào thả nó thì cá duyệt đi lâu mới có lại, nhân nói cây độc nước A, phụ chép vào đây.

VIỆC THẾ GIỚI

(Tiếp theo trang 1)

CUỘC CHIẾN-TRANH Ý-A

A hoàng chủ hòa chăng?

Rome, 14-3. — Theo những tin đồn mật, A-hoàng có ý dò xem thử có thể lập một cuộc bảo hộ Ý để cứu miền trung trong nước A khỏi bị tai hại không.

Addis-Abeba, 15-3. — Trong quan giới có tin rằng ông Afflerward Jesu, nguyên đại sứ A trú Rome, sau một cuộc yết kiến A-hoàng, hôm nay đã khởi hành, đi, Djibouti để đáp tàu sang Âu-châu. Ông đi vì việc ngoại giao quan trọng. Có người nói rằng ông sang Genève (Quốc-liên) có người lại nói ông đến Vatican xin Giáo-hoàng vì dân giáo ở A mà can thiệp hòa giải cuộc Ý-A xung đột.

Quân A vẫn vững thế, theo lời người A

Addis-Abeba, 16-3 — Chính-phủ A có cải chính tin của người Ý nói quân Ý đánh tan quân A mà tiến trên mặt Tigré; cải chính luôn tin nói quân Ý chiếm cứ miền Sokota và thêm rằng quân đội A ở Tigré vẫn giữ vững thế mình.

Vấn đề trừng phạt

Londres, 15-3 — Có tin rằng theo lời yêu cầu của Ý nên Hội-đồng 13 nước sẽ nhóm tại Londres vào tuần sau. Ý mong rằng Hội-đồng ấy sẽ đặc biệt chú ý về vấn đề nước Đức mà tăng thành viện cắt cuộc trừng phạt Ý và giải quyết cuộc Ý A xung đột. Tuồng như việc trừng phạt nước Đức về phương diện kinh tế có hơi khó, nên có lẽ Hội-đồng ấy sẽ phải gia công nghiên cứu mà lo việc trừng phạt Ý về dầu hỏa hoặc để hiểu mất cũng nên.

A lại còn phản đối bằng lỗ miệng

Genève, 17-3. — Ông Hérony, Tổng trưởng ngoại giao A, có gởi cho bí thư Q. L bức điện văn sau nầy: «Chính phủ A sực lực phản đối với các nước có chưa trong Q. L. về việc Ý một mực thả hơi ngạt trên khắp mặt trận Bắc và trong lúc ném bom tàn phá các đô thành A; những chiến lược ấy rõ là trái hẳn với từ tuyên bố năm 1925.»

HIỆP-ƯỚC PHÁP-NGA

Hiệp ước ấy sẽ bắt đầu thi hành từ ngày 1er Avril

Paris, 16-3. — Hiệp ước của hai chính phủ Pháp và Nga đã ký ngày 4 Février 1936 sẽ bắt đầu thi hành vào ngày 1er Avril.

Dư luận Nga đối với hiệp ước Pháp-Nga

Mạc-tư-khoa, 13 3. — Dư luận ở Mạc-tư-khoa hoan nghênh hiệp ước Pháp-Nga, nhưng nói rằng phải chi đừng mất đến những 12 tháng mới thông qua, sau khi ký xong, thì hiệp ước ấy lại có ảnh hưởng rõ tinh thần nhiều hơn nữa.

Người ta cho rằng hiệp ước nầy sẽ mở đường cho nhiều hiệp ước tương tự như thế ở Âu châu, thì ấy như hiệp ước Nga-Lê (Lê-ma-ni); nó sẽ có ảnh hưởng lớn đối với đại biểu các cường quốc nhóm hiệp tại Luân-đôn và sẽ giữ vững địa vị các nước hòa bình.

TÌNH HÌNH NHẬT-BẢN

500 võ quan từ chức

Đông kinh, 15-3 — Tình hình Nhật bản đã yên bằn. Nhưng công việc của Chính phủ mới còn đương khúc mắc nhiều nỗi.

Sau cuộc phiến động, số võ quan xin từ chức có đến 500 người.

Chính sách ngoại giao của Nhật

Đông-kinh, 14 3. — Thủ tướng Quảng-điền có tiếp các đại sứ Pháp và Nga. Theo tin các báo, thì Quảng điền tuyên bố với các đại sứ ấy rằng Nhật sẽ thi hành chính sách ngoại giao cương quyết và độc lập, nghĩa là có ý muốn giải quyết các vấn đề quốc tế còn đương treo đó một cách rõ ràng man mắn.

Ông Quảng-điền lại tuyên bố riêng với đại sứ Nga rằng Nhật muốn sao Nga rút các đội liên quân Mãn-Nga ở các miền kề mặt trận Nhật về.

Chương trình của Nội các Quảng điền

Đông-kinh, 16 3 — Ngày mai Chính phủ mới sẽ bày giải chính sách của mình trước nghị viện. Theo báo *Asahi* thì chính sách của Chính phủ quốc gia đặc biệt chú ý về các vấn đề sau nầy:

1·) Cần phải định nghĩa Hiến pháp quốc gia và cải cách gấp chế độ giáo dục;

2·) Chính đốn các cuộc quốc tế giao thiệp với chính sách ngoại giao cương quyết và tự do;

3· Làm cho công cuộc phòng quốc mạnh thêm;

4·) Sửa bổ chế độ thuế má, chia cho dân chịu thuế một cách công bình;

5) Chính phủ sẽ kiểm cố các đại công nghiệp trong nước, thứ nhứt là việc sinh sản máy điện, và bảo hiểm.

Câu chuyện «đốt quần áo tù» ở lao Thanh hóa

Việc nầy có đăng T. D. số 876 ra ngày 25 2-36. Nay được bức thơ của ông Cao Thăng, quản coi lao ấy gởi lại nói rõ đầu đuôi như vầy:

«Nguyên ngày 11-2-36, quan Giám binh vào khám lao, nơi xa lim (cellules) thấy người bếp khố xanh số 1639 đương đun lửa nấu nước ở đó, và lại quần áo tù phạm treo phơi bề bộn. Theo luật các lao, gác ở lao thì không được đem lửa hoặc đồ gì vào ở đó, mà người bếp ấy canh gác không giữ phép, nên quan Giám binh phạt tám ngày tù và bỏ lên bếp.

Bữa ấy tôi cũng bị quở, vì buổi sáng mai quan Giám binh vào sớm, trong lao chưa quét dọn kịp. Khi quan Giám về, tôi sai phạm quét dọn tất cả mấy nhà và sân trong lao, nhổ rác, đổ rách, quần áo rách và đồ dơ bẩn, tất cả đem ra đốt, là cốt giữ vệ sinh sạch sẽ trong lao. Không phải bữa ấy mà thôi, thường thường trong lao vẫn quét dọn rác và đốt đồ dơ bẩn như thế. Câu chuyện chỉ thế, và đốt đồ dơ bẩn, chớ không phải đốt áo quần tù phạm....

T. D.

Bán tại Tiếng-Dân

Giây và Dao
(Ái-tình và luân-lý tiểu-thuyết)

Giá bán 0$10

Chemisettes d'été
Cắt khéo buồn nên hỏi tại nhà chế-tạo
Cu Gioanh
08-70 Rue Kerveguen
HANOI

Dùng sữa "LE GOSSE"
Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.
Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932-1933
Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon.
Có bán trong các tiệm tạp hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp*..... 0$30
Đại lý:
ETABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE – TOURANE – QUINHON

Thuốc lá "LUCIA"
tốt nhứt

0$05 một gói
0$05 một gói

Có bán khắp nơi

RẤT CÓ ÍCH

Tỉnh Bình-Định (Quinhon) là nơi thổ sản dầu dừa, mà thường niên đến mùa dầu không xuất cảng được, thời dân Annam ở miền Tamquan lấy làm phân vân hết sức, là vì chỗ ấy người mình lấy dầu dừa vi nghiệp.

Từ ngày bảng savon XUÂN-SANH của chúng tôi ra đời đến nay nhờ lấy toàn dầu dừa ấy mà làm ra các thứ savon rất tốt (72%) nên được công chúng hoan nghênh rất nhiều và lại được các sở thí nghiệm của nhà nước chứng kiến. Vừa rồi chúng tôi đã được giấy Hội-chợ Haiphong gởi vào khen tặng thứ savon của chúng tôi tốt hơn các thứ khác.

Món hàng nội hóa xứ Trung-kỳ ngày nay đã được mở mang. Vậy xin qui ngài lấy công tâm mà chiếu cố, để giúp cho kỹ nghệ xứ mình được bước vững trên con đường tiến bộ.

Savonnerie XUÂN-SANH
Avenue Khải-Định -:- QUINHON
THUẬN - LONG
Rue Paul-Bert
Đại-lý độc-quyền HUẾ – ĐỒNG-HỚI

TIỂU-THUYẾT

HƯ KHÔNG

LƯƠNG-PHÁT dịch-thuật

— 49

Đến bữa cơm trưa Đạt bằng về vui vẻ trao cho Lai mộng bức thơ riêng của viên đồng lý: việc được bổi tinh là một chuyện chắc chắn rồi; đạo sắc lệnh ấy sẽ được đức Tổng thống ký. Chắc trong giờ nầy các báo ở Ba lê cũng đã đăng về cuộc thăng thưởng nầy.

Lai mộng đề lời khen tặng chồng; Đạt bằng tiếp các lời khen kia với cái thái độ khiêm tốn của một người tự biết giá trị của mình và cho rằng cuộc thăng thưởng kia chỉ do công nghiệp của mình mà có. Cuộc đời ngó qua cái ly rượu sủi chàng, cũng ánh sáng hồng, và chàng vui vẻ thưởng các món ăn rất khéo nấu của người đầu bếp Ý.

Cái địa vị khả quan của chàng mà người ta rất ham muốn ganh tỵ, cái bằng bội tinh sẽ tô điểm trên khuy áo của chàng, sẽ bồi bổ các điều thiệt hại: sự mất một vài hai cái gia tài, và cả vợ. Nếu thật mà cái cơn sóng gió trong gia đình sau nầy yên hẳn, nếu chàng mà có thể hãy được cái lòng hoài nghi và nắm chặc lại nàng Lai mộng trở nên ngoan hơn trước, thì chàng cũng còn lắm thú vui để sống với đời. Lai mộng biết lựa lúc nói với chồng, để cho chồng khỏi hồ nghi ngờ điều gì hết:

— Công chúa Cát sinh có viết thơ mời tôi đến chơi với bà trong hàm bốn tiếng đồng hồ trước khi bà đi Pháp. Bà muốn nhận các vật tôi sẽ gởi cho mẹ tôi và em tôi. Tôi muốn gởi về một thùng sô cô la đặc biệt ở đây. Chắc mẹ sẽ thích lắm.

Lai mộng nói láo rất hay mà nàng không còn lấy làm lạ nữa; các lời dối trá kia làm cho dễ dàng mọi việc, cũng tựa như dầu nhớt đổ vào các bản lề cho trơn, làm cho các ổ khóa dễ mở, tựa như cái nệm bằng nỉ làm cho tiếng đi được nhẹ nhàn và khỏi đụng chạm, các lời dối ấy đã trở thành thói quen của nàng, không hồi nào, không việc gì mà nàng không dùng đến, để cho được lấy làm thích mà trông cái ông chồng kia ngày thường quá nghi hoặc nay lại quá tin. Nàng nhớ đến các cuộc cãi nhau ngày thường, các cuộc xích mích với nhau; rồi cái không khí yêm đềm hôm nay đã tạo ra một cuộc hòa hiệp ngoài mặt.

Đến bữa ăn trên miệng Lai mộng lấy một cái trắp nhỏ mà nàng sắp đặt sẵn từ mấy ngày nay, rồi rút trong ấy ra một cái giấy bằng đỏ, đem cột vào chỗ khuy áo của Đạt bằng, rồi đi lui lại để nhìn chồng mà lấy làm bằng lòng lắm. Đạt bằng mà được vinh dự thêm, tức là chính nàng được vinh dự, và dầu thế nào chồng nàng được cái bội tinh trông cũng được hơn.

Đạt bằng hỏi vợ:

— Mợ đi đến bà công chúa Cát sinh thế nào?

— Tôi đi xe lửa, đến ga đã có xe ngựa bà công chúa đón tôi.

— Bà ấy nói chuyện dai và khó chịu lắm. Giọng nói bà ta lại đồng một vị quan ba sơn đầm. Nhưng bà ấy mến mợ lắm, tôi không muốn nói xấu bà.

Đạt bằng không chịu nổi bà công chúa Cát sinh, và cũng vì thế mà Lai mộng mới dối rằng đi đến bà, để cho chàng khỏi đến mà đón nàng. Bà Cát sinh cũng sắp đi Pháp thật, và cũng vì bà định ngày mốt mới đi mà vì một cớ khác bà lại đi trước, nên Lai mộng lại tìm một cơ hội để dối chồng, tuy dối có hơi nguy hiểm. Nhưng từ ngày nàng chịu cái ảnh hưởng của Vi lôi, nàng đã đưa mình vào cõi mơ mộng với cái tánh liều lĩnh của một người chơi bời: mặc kệ.

Đạt bằng cầm cương xe ngựa đưa Lai mộng đi đến nhà ga để cho nàng lấy vé xe lửa; ở trên xe lửa, chiếc va ly bỏ trên lưới, có đem theo cả báo họa bình, nàng nghe mình khoan khoái. Khí trời cũng đẹp... Sau tiếng còi, chiếc tàu chạy... Đến một chỗ nghỉ đầu tiên, nàng bước xuống, một chiếc lưới phủ nhỏ, bao cả mặt, nàng choàng cái áo khác, thay cái mũ khác, đi về Naples.

Mặc kệ nếu có người trông thấy. Nhưng không, nàng đi đến cái nhà hẹn hò kín đáo kia, mà khỏi xảy ra chuyện gì. Đến nơi, mụ già tóc bạc, bận cái áo lụa đen đã cũ, vui cười tiếp rước, lộ cái vẻ kiểu mỵ còn phảng phất của một cảnh xuân tàn. Trong phòng khách có đặt nhiều bông qui, trong phòng ngủ có cái đường lớn mà thấp, cũng có bông, bên phòng ăn đầy cả các thức ăn, như thịt rừng, cá nướng... và trong cái thùng nước đá mấy chai sâm banh.

Vi lôi có thể đến... Và khi chàng đến, người già kia sẽ sẻ đưa vào, rồi lui ra, không hề vào nữa. Vi lôi thấy Lai mộng đưa tay ra tiếp chàng, vừa cười, mà trong cặp mắt chứa chan hạnh phúc và sự say mê, thì cái nhiệt độ đã lên đến cực điểm...

Sau khi nói mấy tiếng, Vi lôi kéo Lai mộng vào một góc phòng ngủ, rồi nàng ngồi trên một cái ghế dài có tay dựa, còn chàng thì ngồi ở một cái ghế nhỏ dưới chưn nàng, mà nói liền:

— Tôi được tự do rồi; các sự khó khăn mà trong thơ trước tôi nói với em, ngày nay đã mất hẳn. Từ ngày hôm qua cuộc ly dị đã làm xong.

Vi lôi đã làm cho nàng lòa cả: trong khi nàng đương hăng hái yêu đương, ước gì đối với cái công khó của chàng, nàng cũng có thể lấy cái tự do của nàng mà đáp lại? Vi lôi được tự do!... Đứng trước cái chứng rõ ái tình của Vi lôi, mà không một điều gì khó khăn chàng làm không được, nàng đã trải qua một cơn thế vị tự đắt đã được phục thuộc dưới cái quyền thế của một người như Vi lôi.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

HOÀNG - VĂN - ÁP

Hễ mới mắc bệnh LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU BẾ NHẬP CỐT, nghĩa là thình thoảng trong thịt nó buồn như kiến bò, hay sáng ngày có thì mủ hay nước đái nó trắng như cơi chỉ, thế là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kịp chữa ngay, nếu để lâu sau ra lâm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả mình đã, muốn mau khỏi chỉ uống thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP, 67, Phố Hình-cụ, BẮC NINH là mau khỏi rất hết nọc, mà vẫn đi như thường, chớ bắn hiệu thông cho bịa đặt nhiều lời hay vẽ hình ảnh ra, như thế chỉ khó tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên đăng thử thì mới biết thuốc của hiệu hay dở có tiếng xưa nay, thuốc LẬU 1$00 TIM LA 2$00 1 lọ, khi mua gửi ít tiền trước, còn gửi lĩnh hóa giao ngân, xin chớ hỏi qua, có đăng thì mới có

Có bán tại hiệu LÊ-NAM-ƯƠNG, rue Gia-long, PHAN-THIẾT.

Bình Phong = Tình

LẬU, DƯƠNG-MAI, SANG-ĐỘC

Chẳng nên nghe những lời rao quá đáng: Nào rẻ tiền, nào mau mạnh trong ít tiếng đồng hồ, rồi dụng thử nào dùng thử nấy. Đó là những phương thuốc uống làm cho nọc độc nhập vào cốt nên uống vô thấy đỡ ngay, nhưng hết sức nguy hiểm cho tánh mạng sau nầy, vì gốc độc đã ẩn thâm vào ngũ tạng và lục phủ. Nếu thức khuya, làm công chuyện mệt, uống rượu nhiều, thế nào cũng trở lại (thành bệnh lâu năm) hành nóng lạnh, tay chơn nhức mỏi, đau xương sống, đau cùng lất léo, đau thất ngang lưng, đau rang nơi ngực, đường đại bôn, đường tiểu không thông, có chất mủ, hay là như sợi chỉ, hoặc cho vợ con vì gốc độc di truyền (bởi thế nên có nhiều người bệnh không biết rõ, nói tôi đau bệnh phong tình, uống thuốc hết rồi, không chơi bời nữa, sau bệnh trở lại).

Vậy phải tìm cho đặng thứ thuốc nào trị tận gốc mới có thể tuyệt nọc đặng, như thuốc:

Sưu-độc Bá-ứng-hoàn

hiệu ÔNG TIÊN là một thứ thuốc bí truyền, gồm trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh phong tình như: Lậu, Tiêm la, Cốt khí, Sang độc, Dương mai, Hột xoài, bất cứ nặng nhẹ lâu mau, hay là độc nhập vào cốt đi nữa, thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN cùng tống lôi gốc độc ra dứt tuyệt, khỏi cần trừ căn, không hại đến sanh dục, không hành bệnh nhơn.

Người bệnh muốn dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN khỏi lầm lạt những mấy thứ thuốc khác, nên hỏi trước những người có dùng rồi mới tin chắc, hay là mời đến nhà thuốc chánh tại Phú-nhuận cùng các chi-nhánh dưới đây, chúng tôi sẽ đem cách thí nghiệm và thơ chứng nhận ở các nơi, cho người bệnh thấy rõ thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN, ai dùng cũng dứt tuyệt nọc.

Khỏi chưa chắc tuyệt nọc

Nghĩa là trước kia đã có đau bệnh Phong tình như: Lậu, Tiêm la, Cốt khí, Hột xoài, Dương mai, v. v... dùng đủ thứ thuốc đến nay chưa chắc là dứt tuyệt nọc, trong mình còn nhức mỏi, tiểu tiện bón huất, nên để lâu sanh ra tê bại và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm. Mau dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN trong ít ngày sẽ thấy nước tiểu có chỉ nhợt cặn cáo, và trong mình đặng nhẹ nhàn thơ thới, đó là nọc độc hay còn ẩn trong mình bị thuốc tống lôi ra, phải ráng dùng cho thường sẽ hết dứt.

Bịnh đàn bà

Có nhiều người bị gốc độc bệnh Phong tình của đàn ông sang qua, nay đau, mai mạnh, huyết trắng ra dầm dề, lộn mủ lộn máu, hôi tanh khó chịu, lầm tưởng là đau tử cung hay là bạch đái hạ, dùng thuốc hết tiền mà bệnh không mạnh, đến đổi phải thiệt mạng. Vậy phải dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN mới hết đặng.

Bịnh con nít

Bị gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót đặng, mình mẩy ghẻ chốc, u nhọt, lở lói cùng mình, mau dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN hết sức công hiệu.

Chúng tôi dám nói quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN ra chưa chắc có thứ nào trị đặng tận gốc và tuyệt nọc các chứng bịnh Phong tình.

Nhà thuốc ÔNG-TIÊN

86 82-84-86-88-90-92, Rue Paul Blanchy prolongée

Phú-nhuận-Saigon

SUCCURSALES:

SAIGON	HUẾ	HANOI	P. PENH
28, rue d'Espagne	51, rue Gialong	65, rue du Papier	Rue Ohier

DAKAO	CANTHO	BACLIEU
168, Bd. Albert 1er	Bd. Saintenoy	Avenue Chanzi

Và trên 800 nhà đại lý ở các nơi trong xứ Đông dương.

Biết ai mà tặng???

Đó, các ngài hiểu thanh thú đầy vẻ hào phóng, cái khí ả Phù-dung, đã làm có. Vậy ai chả muốn Nhưng, than ôi! trăm năm với ả, ái phải là một nhà tài giỏi nhân rồi.

Rồi rào rầy khắp thâm viên sâu!
Mến đức gần xa lại cũng chiều.
Trải đất dọc ngang quyền một đứng,
Bên giới xoi xét sáng năm Châu.
Hương thơm khói ngát lừng cung điện,
Hồng phả mây che rợp gác lầu.
Hát gió thổi lơa khi giá ngự,
Sắp hàng khi giới chỉnh qua mâu.

chưa? Cái oai vệ, cái nên thơ, cái lòng tương anh hùng của các ngài được làm bạn với ả. Muốn trọn nghĩa ân lâu dài, trước triệu phú, sau nhiều Phòng hồi nước Nam mấy ai được như thế! Vậy ai có đủ tư cách nói trên cư việc vui thú với ả, chiều chuộng ả cho trọn ước nguyện. Còn ai trót vướng vít ả, bị thời giờ eo bách, thấy ả ăn tàn phá hại, mà muốn xin lý dị thời nên dùng thứ thuốc VÂN MINH GIỚI TÊN HOÀN có quan Chánh-đốc sở Tài nghiệm Đông-Pháp chứng nhận ngày 17-3-33 và duyệt tại tòa án số 47, không ai được làm giả. Thuốc làm 5 hạng cho thích hợp với mọi người, tùy theo hút nhiều ít. Dù ăn nặng đến đâu cũng bỏ được, không bao giờ hút lại, vì khi bỏ song người thấy mới thuốc phiện rất sợ, ăn ngủ làm việc như thường, không sinh một nhọc. Mua thuốc đôi cho được tờ giấy chứng nhận của thầy thuốc mới là thực và nói rõ ăn nhiều, ít, có bịnh tật chi không, để tiện chế thuốc cho hợp bịnh, bằng không thời dùng thuốc chế sẵn. Ai hút 1 ngày 1 đồng cân thuốc giở lên dùng hạng nhất 5$00. Một ngày hút 7, 8 phân, dùng hạng 3$00. Hút 5, 6 phân, dùng hạng 2$00. Hút 3, 4 phân, dùng hạng 1$00. Hút 3, 4 điếu, dùng hạng 0$50. Bổ xung, muốn bồi thêm sức khoẻ dùng thuốc SÂM NHUNG SONG BỔ HOÀN 2$00 một chai. Hỏi gì muốn tiện trả lời, xin đính con niêm 0$05 và đề bì cho:

TRẦN-ĐẮC-SỨ dit TAM-TÌNH Y-QUÁN

N° 73 Rue des Pipes 73 -:- HANOI - (Tonkin)

CÁC ĐẠI-LÝ: Nam-kỳ, Gia Định, M. Lê-văn-Khuê, 27 Rue du Marché Thị-Nghè; Long-Xuyên, M. Vương-kỳ, chez Vinh-Hiệp-Phát; Cao-miên, Phnom-Pénh, 15 Ohier; Trang kỳ, Huế, M. Ngọc-Hằng, 91 Rue Gia-Long; Tuy-hòa, Mlle Võ-thị-Trang, Hotel Hòa-Hưng; Ai-lao, Mme Phan-thị-Lộc Rue Tafforin Vientiane; M. Nguyễn-văn-Đặng, Pakse.

B. T. — Ai muốn làm đại-lý các tỉnh chưa có đây, xin cho biết.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

làm long trọng như mấy quan tiền lý. Tế xuân năm nay (18-3 36), ngài chỉ xuất tiền riêng giao cho lính mua sắm lễ vật, chánh phó 4 tổng có về dự lễ như mọi khi, song khỏi phải tiêm góp số tiền như trước nữa.

Phủ huyện khác tưởng nên làm theo cách giản tiện ấy.

Lộ bàng khách

Một vụ tự tử lý kỳ

(Vụ nầy xảy ra trên tháng nay: lý đối mình)

BÌNH-ĐỊNH. — Nguyễn Tự, 20 tuổi con trai ông Hương Trữ ở xóm Hoành sơn, làng Trinh thường, huyện Bình khê, mới cưới vợ về được vài tháng, trong gia đình vẫn êm ấm. Chẳng biết vì sao đêm hôm 14 tháng giêng ta (6-3-36), chàng ta leo lên đỉnh núi gần đó tự tử!

Lúc đi, chàng lén cha mẹ anh em và vợ không ai biết cả, xuống Phú phong mua 1$ dầu xăng rồi mướn xe bò đi lên đến núi Một, trả tiền xe rồi xách thùng xăng đi thẳng lên trên đỉnh núi Ngang, chỗ cái nền chùa Hơi xưa ngồi đấy, hút tàn hút 4 điếu thuốc xi gà, có lẽ là đợi cho người ta ngủ hết, khỏi trông thấy, rồi chàng mới làm cái sự ấy. Lúc độ 12 giờ đêm, vì có nhiều người thấy ở đó có ngọn lửa bốc lên cao, mà họ lấy làm lạ tưởng là sự gì, chớ có ai ngờ đâu như thế!

Cha mẹ chàng tìm kiếm khắp nơi mà không thấy tung tích đâu cả. Mãi đến chiều ngày 17, có một người đi lên nơi ấy tham dám đất trồng thuốc lá, thấy cảnh tượng như vậy bèn hô hoán lên. Làng xóm và cha mẹ chàng cũng chạy tới, song không nhận ra là ai, vì mặt mày thân thể bị cháy nát cả, ruột bị nổ toang, dòi ăn rất nhiều, nhưng không có mùi hôi thối. Chàng nằm trên một đống chỉ khô đã cháy sém một ít. Sau người ta thấy cách xa đó 10 thước tây có đề cái mà, đôi guốc, 4 cái tàn thuốc, 3 bức thơ chữ quốc ngữ, và một thùng thiếc trong ấy còn lại độ nửa lít dầu xăng. Cha mẹ và vợ chàng lão ấy mới nhận biết những vật ấy là của chàng.

Làng trình huyện, quan huyện phái thầy Thông Nhi hôm sau về khám cho chôn.

Ba bức thơ đại ý nói:

Xin cha mẹ anh em và vợ đừng phiền não làm chi, để cho chàng về cõi Phật đặng học tập những phép thần thông rồi sau chàng sẽ xuống cõi trần trở lại để cứu đời giúp nước, cứu dân lầm than gây dựng nên cuộc đời mới, cho được thái bình, an cư lạc nghiệp. Chàng hứa rằng sau nầy sẽ được cùng nhau sum hiệp một nhà, chớ đừng phiền muộn làm chi... Chàng nói hiện giờ chàng sống thì hồ thọ vì chưa trả được nợ đời, vì tài hèn sức yếu». B. S.

Sao xếp bàn giấy ấy lại?

BÌNH THUẬN. — Mấy lâu nhà nước có đặt tại sở thương chánh Muiné một bàn giấy, để nhận gởi thơ từ mãn đa và đồ bảo đảm (lettres et paquets recommandés) và dán tem, do viên thơ ký sở thương chánh coi ngó. Thiệt là một việc rất tiện lợi cho dân Muiné và những làng lân cận.

Nhưng sự tiện lợi ấy chưa hưởng được bao lâu, nay lại ôm mối thất vọng.

Không biết vì lẽ gì đã hơn 3 tháng nay, sở Bưu điện lại xếp công việc đã nói trên kia, nay chỉ còn gởi ba cái thơ thường (lettres ordinaires) mà thôi, mà cũng không dán tem nữa. Từ ấy đến nay hễ ai muốn mua hoặc tính mãn đa và những đồ bảo đảm, phải vô tận Phan thiết. Đội như là những người làm nghề biển đá, hầu hết là dân các tỉnh ngoài, như Quảng bình, Quảng nam, Quảng ngãi v. v., vô làm ăn mỗi tháng gởi về nhiều ít để nuôi mẹ vợ con, thế mà mỗi lần gởi tiền hoặc thơ bảo đảm phải bỏ công ăn việc làm vô tận Phan thiết, đường sá xa xôi phải đi tàu điện hoặc đi bộ, đi về ít nữa cũng một ngày rưỡi (đường đi xe không được).

Mong nhà Bưu điện để bàn giấy ấy lại như trước, thì tiện cho dân nhiều.

Dân Muiné

KHO CHUYỆN

Hôm chủ nhật 15 Mars, lối 7 giờ tối có Trần thị Mậu ở Tân châu (Nam kỳ), rót dầu xăng vào đèn, vì vô ý không đậy nút, bị lửa bắt cháy, cô ta cõng đứa con bé 5 tuổi chạy không kịp, lửa phá cả mình.

Chở vào nhà thương Tân châu thì hơn sau người mẹ chết, kế đứa con cũng chết luôn.

Ông Huỳnh văn Lung ở Tân sơn Nhứt (Nam kỳ) có nuôi ngựa kéo xe. Vừa rồi một con ngựa cái lại cắt cớ đẻ ra một cục đá hình hột xoài, trên có hình đàn bà, hình đầu ngựa và cái mặt người.

Đương lúc nầy nhà nước lo lựa lính nhiều lắm. Tháng Mars nầy, tại Bắc kỳ lựa 1.030 người lính Annam.

Tại Nam kỳ sẽ lựa vào tháng Mai 410 người lính Annam.

Vào tháng Juin, sẽ lựa 80 lính người thượng du (Rhadés, Djarais, Sédangs) tại các tỉnh Banméthuột, Pleiku và Kontum.

Lại lại Cao man lựa 80 lính Cao man.

Tại Hội-chợ Huế?

Qui Ngài nên nhớ rằng ngoài ra DẦU BÁ-CHỨNG hiệu ÔNG-TIÊN, qui Ngài không tìm được thứ dầu nào trị đặng bách bệnh, công hiệu lẹ làng, mùi thơm dịu dàng, mà giá lại rẻ hơn các hiệu khác.

Ve lớn ..... 0$12

Ve nhỏ 0.06

Trong mấy ngày Hội-chợ, bán một biếu một để cho qui vị nào chưa có dịp dùng đến, coi đúng sự thật không.

ÔNG-TIÊN DƯỢC-PHÒNG

82-92, Rue P. Blanchy prolongée

Phú nhuận — SAIGON

XỔ SỐ QUỐC TRÁI

Lần thứ 56

(ngày 1-3-36 tại Hanoi)

(Tiếp theo)

Những số sau nầy được 100$

89 722	96 015	101 444	109 103	116 758
89 922	96 064	101 538	109 118	116 779
89 965	96 076	101 658	109 156	116 978
90 127	96 088	101 707	109 183	116 986
90 338	96 138	101 838	109 368	116 987
90 345	96 237	101 885	109 372	117 009
90 374	96 311	102 307	109 463	117 020
90 464	96 313	102 369	109 636	117 068
90 517	96 409	102 370	109 871	117 180
90 584	96 441	102 454	110 019	117 417
90 669	96 468	102 573	110 022	117 604
90 710	96 492	102 787	110 159	117 617
90 715	96 673	102 911	110 200	117 957
90 984	96 726	102 935	110 469	118 067
91 001	97 223	102 967	110 936	118 117
91 197	97 239	103 033	110 963	118 401
91 298	97 302	103 211	111 002	118 420
91 219	97 342	103 403	111 016	118 423
91 316	97 512	103 996	111 026	118 491
91 320	97 624	104 105	111 040	118 909
91 337	97 629	104 133	111 054	118 997
91 388	97 822	104 203	111 073	119 117
91 449	97 828	104 770	111 426	119 302
91 739	97 913	105 318	111 440	119 414
91 812	98 277	105 394	111 715	119 593
92 194	98 316	105 466	111 833	119 654
92 300	98 436	105 696	112 028	119 712
92 389	98 492	105 756	112 045	119 796
92 467	98 839	105 833	112 117	120 946
92 674	98 850	106 192	112 125	120 999
92 754	99 183	106 368	112 216	121 107
93 233	99 369	106 480	112 337	121 150
93 268	99 408	106 564	112 372	121 372
93 490	99 513	106 824	112 594	121 468
93 561	99 535	106 848	112 699	121 653
93 597	99 731	106 983	112 773	121 663
94 024	99 784	107 108	112 933	121 748
94 047	99 843	107 218	113 021	121 937
94 118	99 920	107 311	113 196	122 024
94 196	99 966	107 374	113 343	122 133
94 640	100 027	107 436	113 656	122 187
94 703	100 050	107 519	113 778	122 219
94 811	100 074	107 634	114 437	122 448
94 865	100 080	107 675	114 489	122 781
94 976	100 104	107 760	114 797	122 774
95 110	100 148	107 847	114 834	122 778
95 181	100 303	107 926	114 921	122 796
95 213	100 379	107 937	114 956	123 144
95 405	100 442	107 991	115 010	123 264
95 553	100 460	108 163	115 113	123 297
95 621	100 517	108 501	115 115	123 311
95 634	100 545	108 645	115 424	123 478
95 663	100 711	108 702	115 494	123 544
95 712	100 764	108 787	115 631	
95 735	100 793	108 918	115 645	
95 839	100 965	108 960	115 984	
95 898	101 194	108 968	116 214	
95 902	101 370	108 999	116 745	(Hết)

KIỂU TỐI TÂN 1936

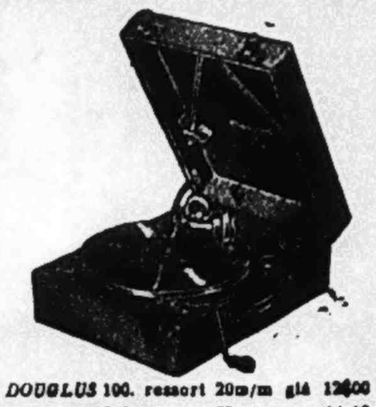

DOUBLUS 100. ressort 20m/m giá 12$00
— 700. ressort 22m/m — 16.00
— 968. hát 3 mặt đĩa 2 ressorts 16.00
— 668. có máy ngừng 2 ressorts 18.00

Mới lại đĩa nhân tim, cs Huế, hát

Ả-đào, chèo cải-lương, giá	1$80
Đĩa hát Quảng-đông và Triều-châu	1.40
Đĩa tây Orchestre de danse	1.50
Đĩa đàn ngũ âm và hát Laos	1.50
Đĩa hát Nhật-bản có đàn	1.50
Đĩa đàn khiêu-vũ Nhật-bản	1.80

Có mua-lọa máy hát, và đĩa mới. Mua máy hát hoặc đĩa hát, gởi Contre-Remboursement, không tính cước phí.

LÊ-VĂN-TÀI

Disques & Phones

83, rue Georges Guynemer -:- SAIGON

Ở ĐÂU CÓ??

CỦ-LÀ SƯ-TỬ??

THUỐC BỔ Á-PHIỆN VÂN-MINH??

ÁO TÂM NĂM 1936??

Xin trả lời tại:

Ngọc - Hùng

N° 91, Rue Gia-Long

HUẾ

Tại đó có bán đủ các thứ vơn-dầu, bột, của hiệu RÉSISTANCO.

Giá rẻ không đâu bằng

VUA THUỐC BỔ Ở VIỄN-ĐÔNG:

Cửu=Long=Hoàn

của nhà thuốc

Võ - ĐÌNH - DẦN

CHOLON

NHÂN TẠO HUYẾT

BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bầm — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giả sang gầy, trẻ ít ăn, mạnh mẽ — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở-cữ dùng chóng đỡ đa, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$00 — Nếu lấy 7$50

CHỦ

CỐ TINH BỔ THẬN

THẬN HƯ — DI-TINH

CHUYÊN TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi xe phải: đau lưng, mỏi vai, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, miệng khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị vân vân... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi xe 1$00 — Nếu lấy 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh tạ đã đăng trước, nay sao dịch bản phân chất, đoàn quan nầm ANTOINI ban khen thuốc NHÂN TẠO HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE—HANOI như sau:

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương pháp bào chế Thái-Tây, hợp dụng cho người Annam có thể bổ khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt trong sạch, và cái trừ được vi trùng lậu, giang mai ».

Trích dịch đoàn ngài chứng nhận thuốc CỐ TINH BỔ-THẬN:

« . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu rất quí như SÂM một ông v.v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N-114 - Hàng Bông HANOI

AN - THÀNH

41 - Phố Hàng-Đào - 41

HANOI

Có đủ các hạng sandale của phái tân nữ trang hiệu rất tân 2p.50 một đôi, của các ông 2p.00 một đôi. Chemisette mỏng 0p.35; Élégant 0p.65; Le Mellieur 0p.90; Solier 1p.90 một cái; nếu làm thêm cổ furmeture Eclair thì mỗi cái hơn lên 0p.15. Áo maillot của các bậc thể thao người lớn 0p.25 - do tập thể thao của học trò 0p.20 một cái. Lục Hoàng: 0p.35-0p.40-0p.45 0p.50-0p.55-0p.65-0p.70 một thước. Tamor soie khổ rộng 0m75 giá 1p.50 một thước. Mua lẻ từ 15p.00 trở lên không mất tiền cước.

(Xin nhớ là chỉ MUA LẺ thì mới được hưởng quyền lợi ấy)

MUA SỈ có giá riêng rất đặc biệt.

AN - THÀNH, 41 — Phố Hàng-Đào HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT. LỢI. RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

SHELL

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mới

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org